

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPHÉTFŐ, 1931 AUGUSZTUS 31
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 195. SZ.FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

A munkanélküliség és a városok pénzügyi politikája

Irta: PETER JULIAN dr. bánsági kormányzó

Az összes civilizált államok közadásait azon általános, tartós és átalozott tünet jellemzi, amely ezen kiadásoknak napról-napra való növekedésében nyilvánul meg. A közkiadások növekedése nem átmeneti jelenség, amely talán a pénzértékesítésének tudható be, hanem ez a növekedés reális. Hogyha az összes kiadásokat arányban értékeljük, úgy könnyen megállapítható, hogy az a számtani irány, amely a kiadások menetét feltünteteli — eltekintve a kisebb értékű helyi eltolódásoktól — évenként növekedő méretet mutat. A közkiadások általános emelkedésének okait a következőkben kereshetjük. A társadalmi kollektivitás szükségletei növekednek, új közhivatalok létesültek, a meglévő hivatalok napról-napra tökéletesítésre szorulnak, az életstandard fejlődik, a közegészségügyi intézkedések mind szélesebb körre terjednek és nem utolsó sorban számít az a körülmény, hogy a demokrácia fejlődésével a népjóléti intézkedések meg hatványozódtak.

Természetes, hogy a civilizáció fejlődése új szükségletek kielégítését vonja maga után. Ha rövid visszapillantást vetünk a háboru előtti állapotokra, nyilván szembeütni, hogy a közkiadások igen mérsékelten növekedtek, viszont a háboru után ez a növekedés már olyan méretű, hogy ma már elérte a pénzügyi teljesítési lehetőségek határát.

A költségek társadalom

Az állam, a megye, város és a községek gazdaságának tragédiája a következő számtani felállítás. Az adózási lehetőségek állandóan növekednek, szemben áll viszont a kiadások tétele, amely nemcsak, hogy állandóan növekszik, hanem még túlhaladja az előbbi. Azelőtt ez a számtani felállítás pozitív volt, mert a költségvetéseket állandóan feleslegekkel zárták, ma azonban ez a helyzet negatív és az összevonások ellenére a költségvetés hiányt mutat fel. Az egyik oldalon a társadalom adózási képessége áll, ami egyet jelent boldogulásának fokával és ezzel szemben van a hatalmas életnivó, azaz a társadalom föl-

tekező politikája. Tehát a bevételi lehetőségekkel szemben az életstandard igen magas.

Különösen a háboru után állott elő az a helyzet, hogy úgy az állam, mint a községek olyan ténnyel vitték át tevékenységeiket, amelyek addig a magánkezdeményezésnek voltak fentartva; vagyis az állam és a községek kereskednek, ipari vállalatokkal rendelkeznek, sőt pénzügyi szempontjaik érdekében különböző monopóliumokat létesítettek. Mindezek következtében tehát a közhatalom a törvényhozás erejére támaszkodva módosította a megélhetés lehetőségeit.

Ezideig a kereskedelmi és ipari élet motorikus hajtó ereje kizárólag az a megalapozottság volt, amely abban nyilvánult meg, hogy a termelés érdekében a kiadások minél kisebbek legyenek, ezzel szemben a termelt cikk minél jobb és a közönség izléséhez simuló legyen.

A népjóléti kiadások tulságos méretű növekedése

Korunk további jelensége a népjóléti jellegű kiadások növekedése. Így előállott az a helyzet, hogy ezek a túlméretezett népjóléti kiadások felborították az államok és községek költségvetését. Bizonyoságot erre nézve külföldi példák tesznek. A német, angol, sőt néhány francia és román város tragikus pénzügyi helyzetét kizárólag túlméretezett népjóléti célokat szolgáló kiadások, valamint a városi vállalatok rossz ügymenete okozza. Ime Anglia példája, amely még tegnapig a világ-gazdaság irányítója volt, éppen a fentebb említett indokok miatt kényszerült segítségért folyamodni.

Ennek a jelenségnek az oka részint lelki, részint politikai tünetekben keresendő. Az emberek rabul ejtette a hirtelen meggazdagodás vágya, ezt ne-

Mi a bankok feladata

Az eddig felsorolt kiadások improduktív tételek és a fogyasztás céljára szolgálnak. Ezen tételek között szerepelnek a munkanélkülieknek juttatott akár készpénz, akár természetbeni segélyek. Tekintettel arra, hogy a munkanélküliség a termelés és a fogyasztás között fel-

Ma az a helyzet, hogy a hivatalos vállalatokat, amelyek napról-napra szaporodnak, hivatalnoki szellemben vezetik.

A megalapozottság már nem képez alapkövetelményt, ezeket a vállalatokat közpénzzel táplálják, azaz a polgárságnak adóból származó tőkével, tehát semmi szükség sincsen, hogy ezt a névtelen tőkét, amely nem tud védekezni, kiméjék. Viszont a másik oldalon az a helyzet, hogy ezek a közvállalatok alkalmaskak minél több ember foglalkoztatására. Ezeknek a vállalatoknak a termelése állandósított, nem készülnek a fogyasztó kizárólagos izlésére, sok cikk monopoltermék, amelyet rákényszerítenek a fogyasztóra, ennél fogva a hivatalos ipar néha-néha nem számol a fogyasztó követelésével és izlésével. A közvállalatok új erkölcsöket teremtettek és mélyen befolyásolták a helyi társadalmi egyedek pénzügyi és gazdasági politikáját.

vezethetők a lelki tünetnek, politikai oka pedig a tragikus pénzügyi helyzetnek az, hogy tulságba mentek az ugynevezett demokratikus intézmények kiépítésével és nagyon gyakran elsőbbséget nyert az elhatározás anélkül, hogy meggyőzőltek volna, vajjon a határozat a gyakorlatban megvalósítható-e.

Nem kell mást tennünk, mint a kiadási tételeket tanulmányoznunk és könnyű lesz az a megállapítás, hogy amíg a kulturális célokat szolgáló kiadások az eddigi magasságban maradtak, addig a materiális emberi élet céljait szolgáló kiadási tételek hatalmasan növekedtek. És itt a számjegyek korunk mai jellegzetes voltát tüntetik fel: a materializmus diadalát.

borult mérlegnek és az általános pénzügyi helyzetnek következménye, tehát csakis észszerű módon lehet leküzdeni. Amint a koldulást sem lehet jótékonykodással kiirtani, úgy a munkanélküliség sem küzdhető le készpénzzel vagy természetbeni segélyekkel. Ezekkel a segé-

lyekkel a társadalom éppen ellenkező célt ért el, mert támogatja a munkanélküliséget és erre memento gyanánt Anglia szolgál. Az elvezett közalapok politikája nemcsak veszélyes, hanem egyben megalázó is. Az ember nemcsak az anyagot illetőleg a naponkinti utánpótlásból él, hanem multhatatlan szükségét érzi a fizikai vagy szellemi munkának is. Szükséges ez a munka valamilyen szellemi vagy fizikai termék produkálásához.

Tehát a társadalom, amely saját hibájából felbillentette a költségvetéseit, köteles pénzügyi reformok igénybevételével munkaalkalmat nyújtani.

Ennek a problémának egyik megoldási lehetőségéről Temesvárott elnöklettel mellett értekezlet volt, amelyen a pénzintézetek képviselői is résztvettek. A bankárokhoz fordultunk és kifejtettük a következőket:

A pénzintézeteknek az a hivatásuk, hogy a mások által eredményes munkával összegyűjtött pénzeket újabb gyümölcsösztetés végett kihe-lyezzék. Továbbá feladatuk, hogy a magánosok vagy vállalatok mozgó tőkéjét folyószámlák alapján kezeljék, ezenkívül az emberi vállalkozásokat tőkével táplálják, mert csak így kerül a tőke forgalomba és lesz hasznóhajtó. A bankpolitika nem úgy gyakorolhatja hivatását, hogy elmúlt pénzügyi tünetek tanulmányozásába merülve pontot tesz, ami csak újabb runhöz vezethet és nem elegendhetik meg a jelen pillanatok veszélyes, vagy átmeneti voltának megállapításával. A helyes bankárpolitika az, amely a jövőre nézve biztosítja a vállalkozások létét és fennmaradását.

Tulajdonképpen ezért vannak a pénzintézetek és következtetésképpen a pénzintézeteknek hozzá kell járulniok olyan társadalmi állapot fentartásához, amely az összes társadalmi osztályokat produktív munkára serkentse. Csakis ezen az alapon látszik igazoltnak a bankoknak az egyetemleges fejlődésbe való bekapcsolódása.

És feltevédik az a kérdés is, hogy a pénzintézetek miképpen nyújthatnak a mai helyzet megoldásához értékes támogatást. Ime egy példa. A temesvári pénzintézetek 15 mil-

lió lei kölcsönt nyújtanak Temesvár városának. Ebből a pénzből kizárólag olyan munkákat végezhetnek, amelyeknél munkanélkülieket alkalmaznak. A városi mérnöki hivatal már elkészítette a tervet és öt hónapon át a munkanélküliek ezrei jutnak kenyérhez, akik hasznos és pozitív munkát végeznek az egész társadalom számára. A kölcsön biztonsága szempontjából a következő feltételek mértékadóak:

1. A kölcsönvevő szolidaritása és Temesvár városa a 400 mil-

liós költségvetésével, naponkénti letételeivel a legszolidabb adós.

2. A követelés folyósítása. Ebből a szempontból tekintve Temesvár városa naponkénti bevételeivel és a költségvetésben biztosított hitelnyithatási alapjaival huszonegy óra alatt milliókat tud mozgósítani.

3. A kölcsön célja olyan építészeti munkálatok elvégzése, amelyek növelik a város vagyonát.

4. A törlesztés, amelyet a költségvetés keretében évenként eszközölnék.

Itt tehát az eset, amikor a magánvagyon a közvagyonnal, kéz a kézben együttműködve hasznos és eredményes munkát végez, a pénzügyintézetek pedig úgy teljesítik hivatásukat, amint azt vázoltam. Temesvár példát mutat és ez a példa irányadó, amikor a köznek a működése a magánérdekekkel együtt bekapcsolódhatik az új idők menetébe.

közt magános állásponton és szuverénül. Egyetlen Nye poz volim tulsó partról. De ez az egy szavazat után olyan igaz, mint maga a tényleg igazsága, mely huszonöt évtávtalából most már a halhatatlanság fényében ragyog.

Flaneur.

Hevesen támadja a francia sajtó az orosz külügyi népbiztost

A párisi Ami du Peuple szélsőséges nacionalista lap berlini útja a kalmából hevesen támadja Litvinov orosz népbiztost. A lap figyelmezteti a francia kormányt, hogy vigyázzon Litvinovra, aki csak azért folytat tárgyalásokat Franciaországgal, Lengyelországgal, hogy a világot félrevezesse. A kormányok naivul hisznek Litvinovnak és nem látják keresztül azon a játékon, amely Berlin és Moszkva között folyik és melynek vesztesei Európa többi nemzetek lesznek. Az igazság az, hogy Németország és Oroszország nem mondhatja Lengyelország újabb felosztására és arra vonatkozó Litvinovnak az kijelentése is, hogy semmiféle határ nem garantál. Franciaországnak tehát jól meg kell gondolnia, hogy mindezt csinál, amikor leül az orosz szovjetekkel a tárgyaló asztalhoz. Hugenberg nem hiába tárgyal Brüning kancellárral és nem hiába járt kihallgatáson Hindenburg elnökkel. Hugenberg és Hitler inkább kiegyeznek Brüning-kormánnyal, csak hogy megvalósuljon szándékuk, amely nem más, mint a Lengyelországnak jutott nemet területek visszaszerzése.

A huszonöt év előtti irodalmi nagyságok fenegyerekeknek, hisztériás zseniknek nevezték a „holnaposokat” és élükön Ady Endrét, akiknek kótyagos lázálmai nem poézis

Közel negyedszázados könyv került kezembe: az 1909-ben kiadott budapesti Ujságíró - Almanach. Rendkívül érdekes mű. Anként rendeznek benne a huszonöt év előtti magyar irodalom jelesei. Afféle jövendőmondó könyv ez kritikai formában, delfi jósdá: lesz-e valami abból a vadul modern „holnapos” gárdából és az élükön lehangosabban esőrtető Ady Endrétől? Még huszonöt év fakuló betűi nyomán is átizzik a nagy harcoss érzés, mely e szenvedélyes nyilatkozatokat fűtötte. Hadba szállott az egész íróvilág, mikor Rákosi Jenő megfújta a kürtöt. Ki mellettük, ki ellenük. Eves vagy halál rájuk! Diesérettől és szidalmaktól voltak hangosak a máskor oly szelíd lírai berkek. Nemzeti veszedelem! Magyarság jövője! Akadtak, akik kiirtották volna őket, mint a veszett kutyát, — akadtak mások, akik legszívesebben égbe emelték volna az új idők dalosait.

Elmult egy negyed évszázad. Összebe hajoltak, vagy egyenesen a sírba a hajdani rakoncátlan holnaposok. Végérvényesen lemérte őket az idő. Lássuk most, nem lesz érdektelen, milyen horoszkopot adtak róluk az akkori tekintélyek? Kezdjük a Budapesti Hírnap híres offenzívájával.

Rákosi Jenő

abban a bizonyos decemberi cikkben így ír: MA, — ez bolondos dolog. Nem lehet egyébrek mondani, mint hóbortnak vagy mániának. Ne ámsítsák egymást fiatal barátaink ezzel a hol gögös, hol pök-hendi holnappal. Semmi holnap. Ma, ma és ma. Ha jól a szeme közé nézzünk e fenegyerekeknek, a hisztérikus zseniknek, rájöhettünk, hogy ők nem a holnap hősei, de már a máé sem. Más művészetek adeptusai már megelőzték őket kótyagos lázálmaikban. Micsoda egyéni látás az, mely kékek nézi, amit az egész világ zöldnek lát, pirosnak a sárgát, feketének a fehéret? Mire a holnap itt lesz, ők mindenesztől a tegnapi lesznek. Mulandó divát ez, egyéniség körül. Ady Endre erős mint a beretvált bajusz. Szerelésére csak beretváltják a bajuszukat, nem tépik ki tövistül. Az idő mulni fog, a bajuszuk megint kinőhet és az eszik is meg fog

jönni. Körülbelül ilyeneket mond Rákosi Jenő a holnaposok kilátásairól, — azzal az igen szerény fenntartással, hogy Ady Endre, Babits, Balázs, Dutka, Emőd itt-ott többé-kevésbé kedves verset is írogattak és határozottan van jövőjük, ha megjavulnak.

Herczeg Ferenc

elegáns, hüvös és lovagias. Ő így szól: Nem tartok sokat az irodalmi irányokról. A költő, ha egyéniség, magában jár, Amit iránynak szokás nevezni, rendszerint elősdi utánczó csoportosulása egy erős és érdekes egyéniség. Vannak versei, melyeket nagy gyönyörűséggel olvastam. Vannak aztán versei, melyeket nem értek. Hogy ez az érdekes intelligenciámon mulnék, azt minden szerénységem mellett sem vagyok hajlandó elhinni. Természetesnek találom, hogy a modernnek többé-kevésbé szocialisták. Az ifjuság mindig a végeleket fele kalandoz. A régi modernnek, valamikor félhellenek, majd máreiusi ifjak voltak. Mi magunk sovínisz-ták, utódaink szocialisták.

Szabolcska Mihály

többek közt ezeket mondja a holnaposokról: Igen jól mondják ők, hogy ma és holnap, mert sohasem lesz belőlük holnapután. Elősmé.

Egyedül Mikszáth Kálmán zsenije állt a fiatalok igazsága mellé

Az öregek közül egyedül Mikszáth Kálmán az, aki egy egészen kivételes zseni bámulatos luciditásával tör lánzsát nemcsak a fiatal költők, hanem az egész ügy mellett. Egy Anatol Francehoz méltó diadalmas jövőbe látó szellemiség az, ahogy játszi aranyos humora mögül az eljövendő irodalmi sorsok beteljesülése már előreveti fényét.

Hallom, hogy a fiatalok mindent le akarnak rombolni! Hát ez nagyszerű. Mert, akire az Isten rá mérte az alkotási vágyat, rá mérte a rombolását is. Hisz azért akar valaki tökéletesebbet teremteni, hogy a tökéletlent kiszorítsa vele. De Aranyt akarják ám sutba dobni. Petőfi csak volt. Jókait átadják az egereknek! No nem lesz olyan nagy a veszély. A gyertya kiszorította a mécset, a gyertyát a gáz, a gázt a villany, de azért a napgolyó ügye mégis tartja magát, pedig ő a leg-

rem, hogy jobb sorsra érdemes igazi poétalelkek vannak köztük. Ők Ady Endrét vallják vezérékül, holott van a seregben egynehány, aki különb legény Adynál. Hogy mit tartok az ő új költészetükről? Az a költészet, mely az örök ideálok, hazaszeretet, tiszta szerelem, hűség stb. helyébe a vért, tehát az ösztönöket, az aranyt, az önzést, a léhaságot és bujálkodást akarja planéta gyanánt az égbe fölszegezni, perverzítés, nemzetrontó bűn. Sőt minél szebben énekel valaki hünye csalógató hangnemesben, annál szomorubb a közizlés és a közérkölésiség szempontjából.

Schöppflin Gyula hatalmas felkészültségű cikkben védi az új irodalom jogosultságát. Ugyancsak igen méltányló hangon ír Riedl Frigyes. Annál keményebb

Gyulai Pál

Hallom, hogy most nagyra vannak egy fiatal poétával. Nem számít. Nem sokat ér. Tehetséges ember, de teli van affektációval. Abból, hogy utánczó vannak, legfeljebb az következik, hogy izléstelen emberek nagyobb számmal burjánzóznak, mint régen. Jó öreg Lévy József bácsi is nagyon busul. Azt mondja, hogy nagyon csunya irány ez és ami legrosszabb, ugylátszik, hogy a rossz példa ragadós.

ősdibb világítószerszám. Mindent fel akarnak fordítani! Brávo! Brátrak, egészségesekek! Összetörök az eddigi tekintélyeket! Seba. Csak a hamis tekintélyeket lehet összetörni. Elgázolják a mostani művészi formákat! Rajta gázoljanak. Ördög vigye azokat a formákat. Ehhez végre született joguk van. Nem lehet telekkönyvíleg bekebelezni rájuk a régi formákat. Új talentumok legázolhatnak régi formákat, — de új formák nem gázolhatnak le régi talentumokat. Hogy én is foglalkoztam ezzel a veszedelmes mozgalommal? Nem én, egy betűnyit sem többé. Tán bolond vagyok én? Miért keressenem az ellenséget rogyásig, mikor úgy sem akarok verekedni? Így intézi el az egész nemzeti veszedelem kérdését néhány mulatságosan ellegyintélt kézmozdulattal Mikszáth Kálmán. Öregek, nagyok

A nyitott ablakon keresztül megugrott a megzavart éjszakai tolvaj

Szécsi Pál temesvári villanyberendezési vállalkozó, akinek szonok szokása nyitott ablak mellett aludni, Holló-tele 25. szám alatti földszintes lakásában éjszaka valami motoszkáló neszre ugrott fel. Ágyában hirtelen felült és úgy tünt fel neki, mintha egy alak hirtelen a szoba sarkába húzódt volna. Szécsi Pál, aki mély álmából nem tért azonnal magához, kikelt az ágyból, hogy csakugyan van-e valaki rajta kívül a szobában. Amikor a szoba sarka felé közeledett, meggyőződhetett róla, hogy tényleg nincsen egyedül. Látta, hogy a sarokban megmozdul valami és a következő pillanathan egy fiatalember a nyitott ablakon keresztül kiugrott az utcára és futásnak eredt. Szécsi Pál nem láthatta az arcát, csak azt jegyezhetete meg magának, hogy a fején sportsapka volt. Csak akkor ment ki az álmom teljesen a szeméből és villanyt gyújtott, hogy megnézzze, a besurranó tolvaj mit vitt el. Megnézte ruhájának zsebeit és megállapította, hogy hiányzik az aranyórája és az aranylánca. Azonkívül a tolvaj magával vitte két pénztárcaja közül az egyiket. Azonban nem azt markolta meg véletlenül, amelyben éppen akkor nagyobb pénzösszeg volt, hanem azt, amelyikben az iratait — köztük az állampolgársági igazolványát — tartotta. Ezzel tehát pechje volt a tolvajnak és pechje volt az aranyórával is, mert az valahogyan kikapcsolódott a lánerről és a szőnyegre gurult, ahol azt Szécsi meg is találta. A rendőrség az éj-

Osszeült a kisebbségi kongresszus

Európát mindaddig veszedelem fenyegeti, amíg a kisebbségek elnyomatásban és jogfosztottan élnek és ezért Európa sorsa a kisebbségek helyzetétől függ

Genfben tegnap délelőtt nyílt meg a hetedik európai kisebbségi kongresszus. Az elnöki székben Wilfan dr. olaszországi szlovén képviselő ül. A kongresszuson tizennégy európai állam negyven népkisebbsége van képviselve. Legerősebben vannak képviselve a németek, akik nyolc országból küldték el delegátusait, így többek között Magyarországból és Romániából is.

A magyar kisebbségeket Romániából, Csehszlovákiából és Jugoszláviából érkezett küldöttek képviselik.

Első ízben jelentek meg az Olaszország fenhatósága alatt álló Dodekanézosz sziget görög lakosainak a képviselői. Nagy lelkesedéssel fogadták a Spanyolországból érkezett katalán delegátusokat, akik ugyan eddig minden kisebbségi kongresszuson résztvettek, de most a spanyolországi forradalom óta már független nemzetet alkotnak a spanyol köztársaságon belül. Macia ezredes, katalán vezér megbízásából több más delegátus társaságában Estelrich képviselő érkezett a kongresszusra, hogy a még be nem teljesedett katalán kívánságokról beszámoljon.

Wilfan dr. a kongresszus megnyitása után felolvasta Brandsh Rudolf romániai kisebbségi miniszter táviratát, amelyben a kongresszust üdvözlő és munkásságára sikert kíván.

Wilfan dr. azután széles vonásokban ismerteti a kongresszus célját és programját. Hangsúlyozta, hogy a kisebbségek szívósnak ragaszkodnak létükhöz és jogaikért rendületlenül tovább küzdenek. Erélyük és kitartásuk nem csökkent, mert nem törődnek bele, hogy nyelvüktől, kulturájuktól és jogaiktól megfosztják őket, vagy azokban őket meg rövidítsék. Azután jelentette, hogy okmányok alapján elkészült a munka, amely az európai kisebbségek helyzetét tárgyalja. A munkán két esztendőn keresztül dolgoztak a kisebbségi kérdéseket legkiválóbb szakértői és a hatalmas munkában alaposan megvilágítják az európai kisebbségek helyzetét.

A munka tizennégy országban élő negyven kisebbség etnográfiai, szociális, gazdasági, kulturális és politikai viszonyait ismerteti.

Ez a munka hasznos szolgálatokat fog tenni a Népszövetségnek is, amennyiben munkáját amely kisebbségi kérdésekre vonatkozik, hathatósan megkönnyíti. A munka bevezetését Amende Wald dr. a népkisebbségi kongresszus főtítkára írta. Ebben utal arra, hogy a munka célja a világ figyelmét a kisebbségek helyzetére és követeléseire felhívni. Tájékoztatni akarja ez a munka a világot a kisebbségek ügyeiről, amelyek mellett a nemismerés miatt, vagy pedig felületes-

ségből és közönyből eddig nemtörődomséggel haladtak el.

Hangsúlyozza, hogy Európa sorsa a kisebbségek helyzetétől függ, mert Európát mindaddig komoly veszedelem fenyegeti, amíg a kisebbségek elnyomatásban és jogfosztottan élnek.

A munka, amelyet a kisebbségi kongresszus és a napokban megnyíló népszövetségi ülészek minden résztvevője között szétosztanak, igen értékes statisztikai adatokat is tartalmaz.

Wilfan dr. azután arról beszélt, hogy a kisebbségi jogszerezés terén az utóbbi években nagy haladás mutatkozott és ez nagyban a kisebbségi kongresszusok érdeme. Azonban nem szabad megállani félúton, hanem tovább kell dolgozni és tovább kell küzdeni a végső eredményig. Ezzel a kongresszust meg-

nyitottnak mondotta ki. Különböző formások elintézése után az európai kisebbségi kongresszus első ülése ezzel véget ért.

Wilfan dr. az újságíróknak kijelentette, hogy a különböző államok céltudatosan törekuszenek arra, hogy a fenhatóságok alatt élő kisebbségeket anyagilag tönkretessék. Az a szándék vezeti őket, hogy a gazdaságilag romlásba döntött kisebbségeket így könnyebben foszthatják meg nemzetiségüktől.

Adatokkal lehet bizonyítani, hogy a háború óta az európai országokban élő kisebbségek vagyona negyven-hatvan százalékkal csökkent.

A kisebbségeknek tehát önvédelmi harcukban nem szabad figyelmen kívül hagyni a gazdasági frontot sem.

Argetoianu vállaira nehezedik a kormányzás munkája, mert Jorga ezzel igen keveset törődik

Bukaresti politikai körök Argetoianu kinevezésével kapcsolatban azt írják, hogy Argetoianu a király előtt Jorga ellen nyilatkozott, mert a kormányzás munkájában nem támogatja. A kormányzás munkája Argetoianu vállaira nehezedik és ezért a politikai körök Jorga esetleges lemondására következtetnek. Ugyanekkor az ellenzék, főképpen a nemzeti parasztpárt szervezkedik. Tegnap az ilfov megyei szervezet tartotta kongresszusát és azon D. R. Joanitescu mondott politikai beszédet. Kifejtette, hogy bár a kormány „Le a politikai pártok” jelszavával jött, a helyzet javulása érdekében nem tett semmit. A pénzügyi helyzet elképzelhetetlenül rossz, a kormány nem a gaz-

dát, hanem a bankokat támogatja és nem tud vállalt feladatának eleget tenni. Beszédének legérdekesebb része az volt, amelyben Maniu Gyulával foglalkozott. Kijelentette, hogy Maniu távozása a jelenlegi körülmények között indokoltnak látszik, azonban a kételyeket Maniu előtt már eloszlatták és semmi akadálya sincsen annak, hogy a közeli jövőben ismét átvegye a nemzeti parasztpárt vezetését. Ezeket a szavakat zúgó taps követte. A nemzeti parasztpárt bizalommal néz a jövő politikai eseményei elé. Érdekes, hogy D. R. Joanitescut, akit ellenfelei szókimondásai miatt menesztetni akartak, nagy lelkesedéssel újból szervezeti elnöknek választották meg.

Huszonhárom csalást, szélhámos-ságot és lopást ismert be a Temesvárott leleplezett bőröndtolvaj áldiák

A temesvári rendőrség leleményes szélhámost leleplezett le, aki az ország különböző városaiban számos csalást követett el és Temesvárott a város vezetését is becsapta. A család nyomára az a feljelentés vezetett, amelyet Schimmel Pál, a bukaresti Kauffmann-cég utazója tett a rendőrségen. Schimmel két nap előtt érkezett Temesvárra és a Metropol-szállodában lakott. Tegnap délután, miután számos kereskedőt látogatott meg, a józsefvárosi plébániatemplom

közeliében egy hordárra bízta két mintabőröndjét azzal az utasítással, hogy azokat a Metropol-szálló portásának adja át. A hordár elvitte a bőröndöket a szállóba és ott a portásnak át is adta. Schimmel néhány óra múlva visszaérkezett a szállóbeli lakására és a bőröndjeit kereste. Legnagyobb meglepetésére azt hallotta, hogy távollétében megjelent egy alacsony termetű, szürke ruhás férfi és elvitte a bőröndöket. A meglöpt utazó azonnal a rendőrségre sietett és

jelentést tett az ügyről. A rendőrség néhány óra leforgása után megállapította, hogy a tolvaj férfi a vakmerő trükkkel végrehajtott lopás után autóval Buziásra távozott. Az egyik detektív és Schimmel Pál erre szintén autóba ültek és Buziásra utaztak, ahol sikerült az ismeretlen férfit az egyik vendéglőben utóérni. A tolvajt visszahozták Temesvárra, ahol hamarosan kiderült, hogy a rendőrség nagyszerű fogást csinált, mert az elfogott férfit család miatt számos város rendőrsége körözi. Kihallgatása folyamán megállapították, hogy a vakmerő család Adám Mihály galaci illetőségű katonaszökevényvel azonos, aki megszólván az egész országot bejárta már. Utközben mindenütt jászi egyetemi hallgatónak adta ki magát, akinek összes igazoló okmányait elloptak. Ilyen módon kisebb-nagyobb összegeket csal ki a jótékonsági egyesületektől, de a szélhámoságtól sem riadt vissza és eddig huszonhárom csalást ismert be. Temesvárott a városházán is járt és mint szegény egyetemi diák kétszáz lei segélyt kapott, azonkívül magánosoktól is számos adományban részesült. A család letartóztatásáról értesítették az erdélyi városok rendőrségeit is, amelyekkel a bűnlajstrom összeállítása végett a temesvári rendőrség érintkezésbe lépett.

Tömeges áthelyezések a temesmegyei jegyzői karban

A temesmegyei jegyzői karban nagyarányú áthelyezések történtek és az erre vonatkozó határozatokat Furlugéanu Oktávián prefektus tegnap aláírta. Eszerint Frisch József fényei, Dehelean Virgil bresztováci, Jenez Aladár majláthfalvai és Pátyi Zoltán gyérei jegyzőket a prefektus rendelkezési állományba helyezte. Ezenkívül a következő áthelyezések történtek. Matei Ignác Nagysémlekről, Vejtére, Wersching József Berinről Gyérre, Radin Miklós Sipestről Zsadányra, Indries Traján Gyülvészről Csenére, Kunst Márton Tógyérről Kizdiára, Jivan János Sztamoráról Majláthra, Kemény Adám Gyamatáról Nagysémlekra, Han Péter Csenéről Valkányra, Ligeti Ernő Ótelekről Kelmákra, Todan György Kizdiáról Gyülvészre, Dominik Etienne Kelmáról Török-szakosra, Tauber Nándor Székásról Sipestre, Zimmer János Gizellafalváról Nagyjécsára, Haraszthy György Zsadányról Székásra, Cristea Laurean Valkányról Giládra, Kertes Béla Porgányról Sztamorára, Albu József Vejtéről Gyamatára, Oprin József Giládról Ótelekre, Mihailovici Lázár Buziásról Bresztovácra, Serdineantu Mihály Gyérről Sarafalvára, Garban Miklós Petrovaszeléről Párdányra, Weszelovszky Fecene Susanovaáról Gizellafalvára, Dimitrievici Ciril Varjasról Kisbecskerekre, Hehn József Szkulyáról Berinibe, Baba József pedig Vingáról Buziásra került jegyzőnek. Ezek az áthelyezések véglegesek. Ideiglenes minőségben Seceria Pétert Petrományból Román-sztamorára, Constantinovici Sándort Román-sztamoráról Petrományba, Blasia Mózes Sarafalváról Ujvárra és Savi Miklóst Giládról Fényre helyezte a prefektus.

A kolozsvári mentősorsjáték legközelebbi húzása

már 1931 szept. 6. és 20-án 250.000, 100.000, 50.000, leies főnyereményekkel. Minden sorsjegy még 9 húzáson vesz részt.

Főnyeremény: 1.000.000 lei.

Központi sorsjegyroda: Cluj, Str. Memorandului 16. Sorsjegyek mindenütt kaphatók. **Főbizományos: Központi Bank, Timisoara I., (Mühle-ház) Telefon 15-15.** Postai rendeléseknél 19 lei portó is befizendő. Sorsjegyek a L. DE U. H. I. R. L. A. P. kiadónivatalában is kaphatók.

Déli Hírnapló

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
**BELVÁROS, SZENTGYÖRGY-
TER 4. SZÁM.**

Telefon:
2-52, este 9 után 10 és 2-42.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű valuta.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Helicon” Bánáti Nyomda R.T.
nyomása.

Eljár a nyár

Írta: KISS IMRE

El bizony. És ez a nyár vissza nem
jő soha. Semmi ember az, akit e gon-
dolat augusztus végén meg nem hat.
Nemcsak mint hangulat, poézis, ha-
nem még inkább, mint életünk titkait
rejtő fordulópon. Az, hogy meghá-
nyatlík a napsugár és hűvösödik a
levegő, az benne a hangulat, de hogy
derekam és tórdelem megrogyjan,
hogy vérem és szívem is hűvösödik,
ez már az élet. Ez már az, ami a
nyár mulásában, a hűvösödő életben
nekiünk szól és — rólunk szól.

Hogy mit jelent nekünk ez
lentés, mindig tőlünk függ. Azt,
vádol, fenyeget vagy rémit, ho-
gasztal, bátorít, megnyugtat,
nenként csak magunk érezzük.
Aszerint, hogy mi volt nekünk a
nyár. Még nem bánt az, hogy mi lesz
ezután, de már bánt az, hogy mi volt
és még inkább, hogy mi nem volt a
nyárban. A kérdés az, hogy mi az,
ami nekem elmúlik. Mi minden ve-
szett el a nyárral, avagy van, ami
megmaradt, amit belőle átviszek az
őszebe? Van-e, volt-e a nyáramban,
ami őszömet boldoggá teszi, amire
szép emlékekkel mosolyogva tekintek
vissza, még akkor is, ha ez az emlé-
kibajt, csapást, könnyhullatásos éjsza-
kákat és remény nélküli hajnalokat
idézne is fel? Boldog és nyugodt va-

ISKOLAI DÉNYRE!

Egyenruhaszövetek, vatta-
paplanok, mairacok, zefi-
részek, vásznak s. b. a legolcsóbb
árakon

DÉNES és POLLÁK

Gyárvaros. — Fiók: Belv., Mercy-u.

gyok-e, hogy nyáram a munka, a
tettek nyara volt, nem tétlenkedtem,
nem resteltem és nemcsak panasz
és zugolódás volt az életem, hanem
véréjtékes, de boldog — munka. Em-
lékzem-e, hogy mikor örültem, utam
szélén megvigasztaltam a koldust s
nevetésem szentté lett és ha keresz-
tet hordoztam s utam szegélyén meg-
simogattam a virágot, keresztemen
rózsák fakadtak? Emlékszem-e, hogy
híven és becsülettel használtam fel,
ami a nyárban az enyém volt, elmém
met, erőmet, szoltáromat és aratóda-
lomat? Áldott volt-e kezembem a
munka szerszáma, az író toll, a baráti
kézfogás és a mindennapi kenyér?
Szép és boldog volt-e az út, amelyen
jártam, a szántóföld, amelyen vetet-

tem, a műhely, amelyben dolgoztam?
Epittem-e magam körül egy kis vi-
lágot, egy kis otthon, családot és,
voltam-e erős férfi védeni, ha vihar
lepte, voltam-e szelid, önteláldozó
edény, ha az őrdög az ajtón beo-
rakodott? Nem fájt-e, hogy mi voltam
és mi lettem, mit várt a nyár, s mit
tettem? Munkás voltam s resteltem,
anya voltam s csak asszony
lettem, hívott a napsugár s az ár-
nyékban aludtam, hívott az élet s az
évet választottam. Volt szívem, lel-
kem s gyáva voltam, volt tüntám, tol-
tam, tudományom s egy árva sor sem
maradt utánam. Nem bánt-e, hogy
volt nyáram és nem szántottam, nem
vetettem és nem arattam? És eljár a
nyár és nincs kenyerem és nincs ru-

hám, nincs otthonom, nincs hajlé-
kom és jön az ősz és tudom, hogy
már nem lesz fejlődésem, nem lesz
haladásom és izmom meglankau,
erőm elhagy, vérem eláll, — haj, el-
jár a nyár, el bizony!!

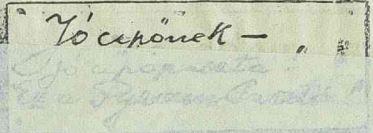
Nem gondolunk ezekre nyáron, az
élet forróságában. De egyszer csak
hűvösödni kezd az élet és akkor hiá-
ba a bánatunk, hiába a siratásunk,
kinevet, vagy megsajnál, de eljár a
nyár. Akkor aztán bánkódva kiált-
juk, hogy de másképpen lenne, ha
még egyszer lehetne, de más ember
lennék, hü, jó, igaz lennék, volna hit-
tem, lelkelem, szeretnék és tennék, —
de haj, minthiába, mert csak eljár a
nyár, el bizony és ez a nyár többé
vissza nem jön soha.

— Tíz évvel ezelőtt, augusztus ha-
vának egyik napján, a Gyárvaros
legszébb palotájában impozáns áru-
ház nyílt meg, mely világ városi ki-
rakataival és óriási raktárának izlé-
ses elrendelésével az egész város ér-
deklődését magára vonta és a közön-
séget ugyszólván pár nap alatt meg-
hódította. Minden csoda három napig
tart, mondja egy közmondás, erre
cáfolt rá alaposan a Dénes és Pollák
cég, amelynek tulajdonosa Dénes
Vilmos, értette a módját annak,
hogy szakmai tudással, izlésével,
kifogyhatatlan ötletességével és szel-
gálatkészségével a nagyközönség ál-
landó érdeklődését áruháza iránt eb-
ren tudta tartani és a közben változó
dekonjunkturális időben is a régi ni-
vón tartja fenn üzletét. Üzletfeleinek
száma nem csökkent a tíz év alatt,
sőt a messze vidék jó és szép kere-
ső közönsége mindig nagyobb szá-
ban csatlakozott vevői sorába. E
csendes jubileum méltatásával mi
csak a közönség szószólói kívánunk
lenni és egyuttal leszögezni azt, hogy
abban a szemlemben, ahogyan Dénes
Vilmos vezeti üzletét a következő
tíz év bizonyára csak további elismer-
ést hoz részére.

— A rendőrség köréből. Mőnciu
Miklós rendőrfelügyelőt, aki hosszú
ideig a józsefvárosi rendőrséget vezet-
te, ideiglenesen a rendőrprefekturai
titkári hivatal vezetésével bízták
meg.

— Hadköteles férfiak jelentkezése.
A temesvári rendőrprefektura a had-
kiegészítő parancsnokság felszólításá-
ra felhívja az 1881—1910-ben született
és az 1903—1912 korosztályhoz tartozó
hadköteles férfiak figyelmét arra,
hogy szeptember elsejétől kezdődőleg
a lakhelyüknek megfelelő kerületi
rendőrségeken jelentkezzenek. A je-
lentkezésnél kötelesek a birtokukban
levő összes katonai igazolványukat be-
mutatni. Azok, akik a felszólításnak
nem tesznek eleget, a törvény előírá-

Titkos árverések a hitelezők kiját-
szására. Schön Ede két indítványt
terjesztett a kereskedelmi és iparkam-
ara igazgatóválasztmánya elé. Az
egyikben utalt arra, hogy a pénzügyi
hatóságok erőszakos adóbehajtási po-
litikája az utóbbi időben arra lett al-
kalmas, hogy a hitelezőket kiját-
szák. Titokban elővereztetik az üz-
letet és a hitelezők erről nem is tud-
nak. Az indítvány alapján a kamara
választmánya úgy döntött, hogy meg-
kéri a pénzügyigazgatóságot és
a pénzügyminiszteriumot
a jövőben az árveréseket minél széle-
sebb körben hozza nyilvánosságra. A
másik indítvány a kisadósok elleni
rendszerint a magyar időkből is-
mert községi bíróság visszaállítására
vonatkozott. Ezt a kérdést Balta-Ko-
riolán dr., Balázs Adolf dr. és Gutu
Simon tiszteletbeli bizottságnak ad-
ta fel a kamara választmánya javas-
latokkal együtt.

— Házasság. Matics Miodrag fa-
szobrász Wolf Klárikával, Wolf Mi-
hály hírlapíró leányával házasságot
kötött.

— Krishnamurti: „Az élet a cél”.
Az élet szabadságáról, az élet fel-
szabadításáról szól a hindu bölcse-
szék ez a füzet, amely méltó folytatása
„Az élet a szabadságban”, „Ki az
igazság hírnöke” és további pompás
műveinek. A könyv ára 20 lei, küld-
je be bélyegben Lepadenak és Lepage
Kolozsvár portómentesen küldi

— A temesvári hadkiegészítő pa-
rancsnokság felszólítja Maszkaly Mi-
hály, 1898. évben a csehslóvakiai Uz-
horod községben született egyént,
hogy katonai ügyeinek rendezése vé-
gett haladéktalanul jelentkezzen a te-
mesvári hadkiegészítő parancsnok-
ságnál.

**1.600.000 lei modern, új
bérház, 15 százalék jö-
vedelemmel adómentes**
Cím: Str. Avram Jancu 4 szám
II. emelet Bein-nél

— A temesvári hadkiegészítő pa-
rancsnokság felszólítja Maszkaly Mi-
hály, 1898. évben a csehslóvakiai Uz-
horod községben született egyént,
hogy katonai ügyeinek rendezése vé-
gett haladéktalanul jelentkezzen a te-
mesvári hadkiegészítő parancsnok-
ságnál.

* A Lőbl kölesönkönyvtár lépést
tart a világirodalom legújabb
megjelenéseinek főlvetelével.

Sok év praxi-
s legmodernebb
módszerek
B. Roth Olga
Köznevelés
(Domsches Haus, Str. Opatov,
für parki) Minden szöveg-
hibáért eredményes ál-
polítás. Egy-
arcúpolás

* Montessori francia ovoda Marie
Louise Decaillet vezetésével mel-
letti szobában 1. szeptember 1-én ismét megnyit-
dik. Az ovoda 3 éves gyermekek részére
tart. A szobákban a gyermekek a
1. osztály. Gyermekreket vagy szobát
széles egyéni vagy csoportmunka
francia társaság, nyelvtan- és ho-
dalomból naponta délután és este. Be-
iratások aug. 25-től délután. Mercy-
utca 12.

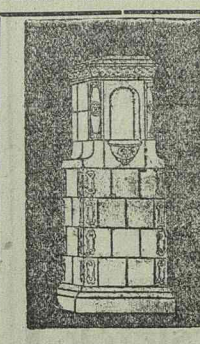
— Gyengélkedés idején, különösen
ha a rosszulletet szorulás fokozza,
a természetes „Ferenc József” keser-
rúviz fájdalommentes szokürülést
és kielégítő emésztést hoz létre.
Híres nőorvosok a legnagyobb el-
ismerés hangján írják a valódi
Ferenc József vizről, mert ez a
kritikus korban is hosszabb időn
át alkalmazható, anélkül, hogy ki-
tünő eredménye változnék. A Fe-
rene József keserűviz gyógyszer-
tárakban, drogériákban és fűszer-
üzletekben kapható.

* Kardos Magda áll. képesített
okleveles zongoratanárnő szeptem-
ber elsején megkezdte tanítását.
Jelentkezni lehet délelőtt 10—12;
délután 2—5 óra között, Bagabál-
sor 8. sz., földszint.

Az új banktörvény. A kereskedel-
mi és iparkamarák országos szövetsé-
ge a banktörvénytervezetet elkül-
dítte a temesvári kamarának is. A
kamara vezetősége viszont hozzászó-
lás végett a tervezetet elküldötte a
temesvári pénztintezeteknek. A pénzi-
tintezetek véleményének összegezése
alapján erre a célra kiküldött bizott-
ság javaslatának figyelembevételével
készíti el a kamara véleményét. A
bizottság tagjai Kibicsék Oszkár,
Lazar Livius, Carja Valér, Kun
Richard és Kovács István.

* Orvosi hír. Dr. K a k u János
sebész-íborvos szanatoriumában ismét
rendel.

Olcso
cserépkályhákat
versenyképes árak mellett adhatok, mert
saját gyártmányaimat
árusítom. Kályhaszerelésben specialista va-
gyok és minden kályhámért garantálok. Vé-
telkényszernélküli megtekintés:
**II. Andrásy-ut 16. (a milleniumi
tempjomaj szemben)**
Elvállalok minden szakmába vágó új és javítási munkát
Turi György kályhámester.

Nehéz lelki tusa után szegény Horváth Mihály rászánta magát, hogy öt gyermeke közül a legkisebb Katicát nevelőszülők gondjaira bizza

Uszozgó járása, beesett arcu, alacsony ember amott be tegnap a szerkesztőségbe. Horváth Mihály, Kunst-telepi lakos volt, akinek öt gyermeke a Déli Hírlap mar ir. Horváth Mihály volt, aki öt hónapja bétegen fekszik az al-lami kórházban, amíg öt gyermeke, akik közül a legidősebb tizenkét esztendő, egyedül kinlódik a Kunst-telepen levő barakkokban. Az öt gyermek, akiknek anyja két esztendő előtt meghalt, többet éhezett, mint evett és legjobb falatjaik azok voltak, amelyeket a kórházi ételmezésből Horváth Mihály a szájától megvont és naponta a látogatására érkező gyermekei között szétosztott. Horváth Mihály a kórházban türt és szenvedett, a gyermekei pedig odahaza kinlód-tak. A boldogtalan kis család azon-ban Isten rendelésében megnyu-godva viselte sorsát és Horváth Mihály is csak akkor juttatta el panaszát hozzánk, amikor a mult-heti nagy vihar a gyermekek feje felől elragadta a házikó tetejét.

Horváth Mihály tegnap a kórházból kikérezett rövid időre és a Déli Hírlaphoz jött. Beteg tes-tének másfél óra kellett, amíg a kórházból a szerkesztőségig tudott eljutni. Azonban mégis eljött, hogy köszönetet mondjon a Déli Hír-lap olvasóinak, akik meghallották a legidősebb nagzó szavát és se-nvedésen azzal, hogy egy kis étel-mel adtak és hogy megcsaltatták házikója tetejét. Konnyel a szemében mon-dott hát az olvasóknak Horváth Mihály azért, mert gyermekeit nem hagyta el.

És ekkor megmutattuk Horváth Mihálynak egy resicai magyar ol-

vasónk levelét. Ez a resicai magyar azt írja, hogy nagyon meghatotta az öt Horváth-gyermek sorsa és feleségével együtt elhatározta, hogy az egyiket magához veszi és fölneveli. Egy kis vagyona is van — írja — és örvendene, ha aján-latát Horváth Mihály elfogadná. Szegény Horváth Mihály egymás-után kezdte felsorolni az öt gyer-meket. Látszott, tusakodik magá-ban, melyiket adja oda. Látszott, neheze esik bármely gyermekétől megválni. Azonban a szükség pa-rancsol és végül is Horváth Mihály nagy sóhajtozások között megszó-lalt:

— Azt hiszem, leghelyesebb lesz, ha a legkisebbet adom oda. Annak van leginkább szüksége anyára és jó házi nevelésre. Még csak hét éves és most kell beiratni az iskolába is. Odaadta hát a Katicát.

Két gyenge kezével a melléhez kap és aztán ellöki azokat magá-tól. Mintha ezzel jelezni akarta volna, hogy erőszakkal kell gyer-mekét a szívtől elszakítani. His-szen nyomoruságában is mind az öt pulyáját végtelen apai gyengéd-séggel szereti és neheze esik va-lamelyiktől elválni.

Horváth Mihály egy kis pihenés után visszament a kórházba. Mi pedig ezen az uton üzenjük jószívű resicai olvasóknak, hogy a kis Katicát, akit szeretettel kér, meg-kaphatja saját gyermekének. Jő-jjön csak be Temesvárra, látogas-son el a Déli Hírlap szerkesztősé-gébe, majd elmegyünk vele Hor-váth Mihályhoz és a kezébe adjuk a kicsi Katicát apró kezecskéjét. Tudjuk, hogy a leánya Resicán a nevelő szülőknél jó helyen lesz.

Kubán Endre.

— Az iskolai idényre szövetek, fe-hérneműek, öltönyök, takarók, haris-nyák stb. legolcsóbban kaphatók Klein Dávid áruházában, Józsefváros, Bonaáz-utca 14. Telefon 12-92.

* Löbl Böske ritmikus tornaisko-lája a régi helyen — Kőszeghy-u. 14 — újra megnyílik. Beiratkozni a Löbl könyvkereskedésben. Telefon 11—60, vagy lent az iskolában.

— Megrendítő öngyilkosság tör-tént tegnap délután a józsefvárosi Preyer-utca 2. számú házban, ahol Weszely Márton ismert cipész-mester felesége felakasztotta ma-gát. Mire a hozzátartozók rátalál-tak, már halott volt. A szerencsét-len asszony többször panaszkodott az élet súlyossága miatt és valószí-nű, hogy tettét életuntségéből követ-te el. Halálát férje, fia Weszely Já-nos az egyik józsefvárosi divatáru-ház üzletvezetője, leánya és kiter-jedt rokonság gyászolja. A tragikus véget ért asszony holttestét hétfőn józsefvárosi temetőbe helyezik örök nyugalomra.

* Reitzer Klári zongorapedagógus külföldi tanulmányutjáról visszatért. A tanítást szept. 1-én ismét megkezd. Előjegyzések naponta d. u. 4-től 6-ig, Bega-balsor 14, földszint.

— Poyssl József okl. zenetanár szeptember elsején megkezd tanítá-sát zongora és elméletből. Csoportta-nítás zeneiskolai árák mellett 10 hó-napon át szünidő nélkül. Bővebb fel-világosítás: 11—12 és 5—6 között, Bel-város Szent György-tér 1. sz. 3. em, 28 ajtó. (Első Temesvári Takarékpénztár épület.)

Forum Mozgó

Hétfő, augusztus 31-től bezárólag szeptember 5-ig
tatarozási munkálatok miatt szünetel
Évadnyitó előadás egy nagyhirű német
slágervígjátékkal szombaton, szept. 5-én

KIS REGÉNYÜNK mai folytatása technikai okokból kimaradt. Lázár István Saláta című kis regényének végét kedden reggel megjelenő szá-munkban közöljük.

— Lippa ideiglenes bizottsága. A temesmegyei ideiglenes bizottság fel-oszlatta a lippai városi nagytanácsot és helyébe ideiglenes bizottságot ne-vezett ki, amelynek elnöke Izdraila Péter tanár, tagjai pedig Raicu Mik-lós; Geltz Jakab, Popi Péter és Grün-wald Antal.

Forgács vaskereskedés Bem-u. 31. Tel. 8—55.

* Végbél körüli kipállás, viszketés, repedés és főleg a r a n y é r ellen a legjobb gyógyszer és óvszer a Haemorsan kup és kenőcs. Olesón kap-ható a gyógyszerárakban.

— Eltűnt borbélyinas. Schmitz Já-nos belvárosi borbélymester tegnap bejelentette a rendőrségen, hogy Tiessel Péter nevű inasa eltűnt. A fiu két nap előtt távozott el lakásá-ról és azóta még nem tért vissza. A rendőrség elrendelte a nyomozást.

— A vasárnapi sportprogram ér-dekes eseményét a Ripensia profi-csapat és az Ilisa együttesének ösz-szeesapása képezi amelyet délután félöt órakor a Banatul-pályán bo-nyolitanak le. A Rapid-pályán dél-után félöt órai kezdettel a Rapid és Electrica csapatai játszanak. A me-halai Dácia ma avatja fel új pályá-ját, amely alkalommal a TAC kom-binált csapatát látják vendégül. A TAC csapata ma Resicán játszik az országos bajnok UDR ellen. A TAC csapata komplett halvesórral áll ki és remélik, hogy a nagy formában levő UDR ellen megállja helyét.

DOZARAS. A meteorologiai mu-zet jelent: változékony, jobbara sze-es időjárás várható lényegesen hő-változással és helyenkint, főleg ke-reten, esővel.

* Sakk-ekék, azok alkatrészei, mező-gazdasági cikkek, teherkocsi- és hintó-tengelyek, kocsirugók mélyen leszá-lított áron kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár-Belváros.

— Megalakult a gabonakszpor-török egyesülete. Tegnap este az ipar samarában megalakult a gabonake-reskedők és ekszportörök országos egyesületének temesvári fiókja. Jo-nasiu Titusz únavozító a megjelen-tek, majd Pór Béla ismertette az alakulás célját. Korelnökké Szeker Lajos választották, akinek vezetése mellett lefolytatták a választást. El-nök Prochaszka Ede, alelnökök Klein Vilmos dr. és Jonasiu Titusz, titkár Paucariu János dr., míg az igazga-tótanács tagjai Pór Béla, Catana Vazul és Dengl Ferenc lettek. Pénz-taróssá Feuerstein Ottó választották. Pór Béla beszámolt arról, hogy Ra-dian alminiszter ama óhajának adott kifejezést, hogy a gabonakereskedők a lugoskőrnyéki gazdaktól vásárolja-nak búzát. Bizottság tárgyalta ma-j mai prefektussal és Greou szenátor-al és biztosította, hogy a legmaga-sabb napi áron vásárolják a gabonát. A tárgyalásokról Radian miniszter-nek jelentést tettek. Az alakuláson a tőzsdét Radó Lajos szindikusz képviselte.

Őszi ujdonságok.

Iskola Uniformisszövet
per mtr. Lei 140
Kasha Sportkabátja
per mtr. Lei 140
a Népáruházban
Belváros, matei Corvin-utca 4.

— Református prédikáció. A temes-vári református templomban ma dél-előtt egy eljövendő fiatal pap mutat-kozik be a hiveknek. Nelovankovics József, Nelovankovics Miklós nyugal-mazott pénzügyi tisztviselő fia, aki a berlini református teológia hallgató-ja és jelenleg nyári szünidejét ide-haza tölti, ma délelőtt mondja első prédikációját a református templom-ban.

Nyiltér

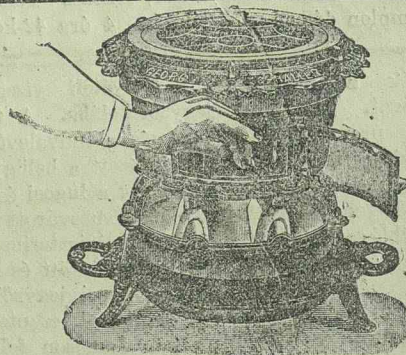
Az e rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

NYILATKOZAT

A Toll című hetilap legutóbb cik-ket közölt egy temesvári urileány aktjáról és engem tüntetett fel az akt készítőjének. Ezen valótanságon alapuló cikket a Temesvári Hírlap is átvette és átalakítva megjelentet-te. Mivel ezek a cikkek a közönség megtévesztésével üzleti hírnevemnek ártani alkalmasak, az említett lapok ellen hitelrontás miatt a temesvári ügyvédségen a feljelentést megtettem.

Róth László, foto-atelier

P
e
t
r
ó
e
u
m

F
ó
z
ó
k

Alacsony építmény, ezért szilárd!
Allvány, főzőlap és karikák öntöttvasból

Ha Ön ezt figyelembe veszi, úgy befektetett pénzéért a legnagyobb ellenértéket kapja. Kérje ingyen a német nyelven megjelent kéz-iratot: Zeit- und Brennstoffersparnis der Wunsch jeder Hausfrau

REICHHARDT A. Temesvár- Józsefváros,
Fröbl-u. 25-27. (Csérmák-udv)

BUTOR modern kivitelben olcsón és jól csak **SCHUSTER FERENC** buforgyárban kapható
Timisoara, Erzsébetváros, Korona-u. 14. Telefon 11-91.

— Színésznap. Temesvár közönsége élénk érdeklődéssel kíséri a lelkes színészesapat lázas készülődését, az idei nyári szezon befejező nagy kerti mulatságára, mely a Gyárudvarban lesz szeptember 6-án, vasárnap. Ma már művészi plakátok is hirdetik a színésznap pontos dátumát és programjának főbb pontjait. A kerti mulatság délelőtt 10 órakor térzenével és virágkorzóval kezdődik, délután 3 órakor szabadszínpadon népkabaré, 7 órakor színelőadás, 9 órakor intim kabaré, 11 órakor nagy tombolajáték sok értékes nyere ménnel 11 órakor tánc- és szépségverseny (színésznap szépe), amely reggelig tart. Belépődíj 10—20—40 lei. Jegyek a rendezőknél.

Megint drágul a tűzifa,
azért saját érdeke, hogy idejében szeresse be még olcsón amíg a készlet tart

Salamon és Tsa
tűzfűtélepen, Józsefváros, a Bega-malommal szemben. Telefon: 12—53.

— Temesvári gyermekek nyaraltatása. A Fekete tenger melletti Balceiban Temesvár városa ebben az esztendőben is száz szegény temesvári gyermeket nyaraltatott. Ötven gyermek júliusban volt Balceiban, a második ötven pedig pedig most élvez a tengeri levegőt. Ez a második csoport hétfőn, augusztus 31-én délelőtt kilenc órakor érkezik meg Temesvárra.

* Müller Vilma a lipcei zenei főiskolát végzett énektanárnő órákat ad hangverseny, oratórium és operaszakra. Legmagasabb művészi kiképzés. Elkészít külföldi zenei főiskolákra. II., Uj-utca 5. 2 és 6 sz. villanyos.

— Autóról ellopott felöltők. Várhelyi Béla dr. újkisodai hatósági orvos feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a belvárosi Capitol mozi előtt álló autójáról ellopta a saját és két barátja felöltőjét, azonkívül az autó oldaltáskájából öt pár keztyűt vittek el összesen tizenötezer lei értékben. A rendőrség megindította a nyomozást.

Őszi idényre
Gyermek-patentharisnyák
Kötöttárúk
Selyemárúk
leszállított gyári áron
legolcsóbban az
ELBE harisnyaházakban
kaphatók.
Temesvár—Józsefváros

— Sven Hedin: Első utam Ázsiába. Első diákkori utja. Egy svéd családba kerül tanítóként, a Kaspi-tó környékén. Onnan vág neki megtakarított pénzeeskéjével lóháton Perzsiának. Teheránig vele van tatár szolgája. Egymagában vándorol tovább Iszfahánra, a régi Perszopoliszra át Sirászba, a költők, énekesek virágillatos városába, onnan a Perzsa-öböl partjára és a Tigris mentén Bagdadba. Szinbád, a tengerész és az Ezeregyéjszaka hővös meséi elevenednek meg előttünk kalandos élményeinek olvastára. Ifjú türelmetlenségében telivér paripán elrugtat a lóháton baktató karaván mellől, így robbog be Kirmansádba. Két fillérrel a zsebében érkezik vissza, a perzsa fővárosba. Hazatérőben Budapesten felkeresi Vámbéryt. Vámbéry lelkes előszót ír a nagyjövőji ifjulatának és a könyvéhez. Kö-

Megszűnik október elsejével a Temesvárról Zsombolyán és Szegeden át közlekedő budapesti gyorsvonat, mert nem fizetődik ki a szerelvény beállítása

Október elsején — mint minden esztendőben — a vasut életbelépteti a téli menetrendet. Ebben az évben azonban ugyanezen a napon Romániában újból bevezetik a keleturópai időszámítást. Ez azt jelenti, hogy szeptember 30-ról október 1-re virradó éjszaka az órák mutatóit egy órával előbbre kell igazítani. A téli menetrend megszerkesztésénél figyelembe vették ezt a körülményt és az új menetrend ugy szerkesztették meg, hogy tekintettel voltak a külföldi csatlakozásokra, azonkívül pedig arra, hogy a városok és a vidék összeköttetése is megfelelő legyen.

Az új menetrend végleges megszerkesztésére ezen a héten Bukarestben a vezérigazgatóság nál három napos konferencia volt, amelyen a temesvári kerületi vasutigazgatóságot Ostoia Metód főfelügyelő és két referens képviselték, akik az értekezleten ismertették az új téli menetrenddel kapcsolatosan a különleges bánsági kívánásokat.

Az új menetrend szerint

Bukarestből Temesvárra
a következőképpen érkeznek a különböző vonatok: gyorsvonat reggel 9 óra 22 perckor, Simplon délnél 12 óra 40 perckor, Rapid este 7 óra 18 perckor, személyvonat este 6 óra 55 perckor.

Temesvárról Bukarestbe
induló vonatok: Rapid reggel 9 óra 40 perckor, Simplon délután 5 óra 12 perckor, gyorsvonat este 7 órakor, személyvonat 9 óra 50 perckor.

Karánsebesről
Temesvárra érkező személyvonatok: reggel 7 óra 10-kor és délután 2 óra 5-kor. Ezeknek ellenvonatai: reggel 5 óra 50-kor és délután 2 óra 30-kor. Ezenkívül este 7 óra 20 perckor a Temesvárról induló gyorsvonat Karánsebesig személykocsit is visz. Temesvárról

Zsombolyára
induló vonatok: Simplon délnél 1

óra 25-kor, személyvonat éjjel 12 óra 50 kor, személyvonat délután 12 óra 20-kor és este 7 órakor.

Zsombolyáról

érkező vonatok: személyvonat reggel 6.35-kor, 7 óra 30-kor, este 8 órakor, Simplon délután 5 órakor.

A Temesvár és Budapest között Zsombolyán, Nagyikindán és Szegeden át közlekedő délutáni közvetlen vonat megszűnik, mivel a magyar államvasutak szerelvénye, amely erre a célra be volt állítva, nem volt eléggé kihasználva.

Temesvárról tehát október elsejétől kezdve Szegedre és Budapestre már csak Aradon keresztül lehet utazni. Az elmaradt közvetlen magyarországi vonat helyett Temesvár és Zsombolya között egy új vonatpárt állítottak be. Zsombolyáról a délutáni vonat 3 óra 40 kor érkezik és indul vissza 4 óra 24-kor. Személyvonatok Temesvárról

Buziásra

reggel 4 óra 50kor és délnél 12 óra 45-kor, az ellenvonatok érkeznek Temesvárra reggel 7 óra 38-kor és este 6 óra 43-kor. Személyvonatok

Resicára

reggel 7 óra 45-kor, délután 3 óra 55-kor, gyorsított személyvonat déli 1 óra 5-kor. Ellenvonatok érkezése reggel 6 óra 50-kor, este 3 óra 19-kor és gyorsított személyvonat délután 4 óra 42-kor. Ezeknek a vonatoknak csatlakozásuk van Zsebellyen, Csákovára, Lieblingre, Gátalján Lugosra és Nagyszámra, Zsidóvini állomáson pedig Oravicára és Aninára, az ellenvonatoknak pedig ezekről az állomásokról Temesvárra. A délután Resicára induló és este onnan érkező személyvonatoknak Vojteken csatlakozásuk van Baziásra, illetve Baziásról.

Baziásra

ezenkívül van egy külön vonatpár. Indulás Temesvárról reggel 4 óra 10-kor, érkezés Temesvárra vissza délután 4 óra 42-kor. Közvetlen

vonatpár Temesvár—Gyér között: érkezés Temesvárra reggel 7 óra 45-kor, indulás Temesvárról vissza este 6 óra 45-kor.

Temesvár—Módos

közi vegyesvonatok: érkezés Temesvárra reggel 7 óra 43-kor és délután 5 óra 15-kor, indulás vissza Temesvárról délnél 12 óra 10-kor és este 6 óra 15-kor.

Temesvár—Radna:

érkezés Temesvárra reggel 6 óra 44-kor és este 6 óra 14-kor, indulás Temesvárról vissza reggel 5 órakor és délután 4 órakor. Lovrinon és Nagyszentmiklóson át Temesvárról induló vonatok: reggel 7 óra 40-kor és délután 3 óra 5-kor az ellenvonatok érkeznek Temesvárra reggel 7 óra 12 perckor és este 6 óra 51-kor. Ezeknek a vonatoknak összeköttetésük van Nyerőre, Teremiára, Komlóra és onnan vissza.

Temesvár—Valkány:

indulás Temesvárról reggel 5 óra 44-kor és délután 3 óra 10-kor, érkezés Temesvárra reggel 7 óra 10-kor és délután 6 óra 53-kor.

Temesvárról Aradra

a következő vonatok indulnak: reggel 4 óra 48-kor csatlakozással Magyarországra, 7 óra 47-kor közvetlen vonat Nagyváradra, délelőtt 10 óra 10-kor, délnél 12 óra 50-kor csatlakozással Nagyváradra és Magyarországra, délután 2 óra 51-kor csatlakozással Erdély felé, 5 óra 20-kor csatlakozással Nagyváradra, este 10 óra 50-kor csatlakozással Erdély felé.

Aradról Temesvárra

érkező vonatok: éjjel 1 óra 50-kor csatlakozással Magyarországról, reggel 5 óra 13-kor közvetlen nagyváradai vonat, 7 óra 35-kor, délelőtt 9 óra 25-kor csatlakozással Nagyváradról és Erdély felől, délután 3 óra 47-kor, este 6 óra 36-kor csatlakozással Magyarországról és este 10 óra 24-kor csatlakozással Nagyváradról. Az Aradon és Temesváron keresztül közlekedő Budapest—calafati közvetlen-kocsi megszűnik.

— Kiegészítették a buziási ideiglenes bizottságot. Furlugeanu Oktávián prefektus kiegészítette a buziási ideiglenes községi bizottságot. Tegnap Børnschlagel Ferenc iparost és Blidariu Miklós gazdát a prefektus kinevezte az ideiglenes községi bizottságba.

* A DELI HIRLAP BUDAPESTEN állandóan olvasható a dunaparti Bristol szálloda halljában.

— Felvételi vizsga a lugosi jegyzőiskolába. A temesvári kormányzóság tudvalegőleg felterjesztést intézett a belügyminiszteriumhoz, hogy a lugosi és aradi jegyzőiskolát Temesvárról összpontosítsák. A miniszterium a kérdésben még nem döntött és így mindazok, akik a lugosi jegyzőiskolába akarnak iratkozni, szeptember 7. és 8. napjain Lugoson felvételi vizsgát tartoznak tenni.

Buziás gyógyfürdő
(Román Nauheim)
pérsatlan szénsavas radioaktiv sós-vasas forrásokkal.
Biztos gyógyhatás szív-, elhízásos értelemszerűsége és vérkeringési zavaroknál, vesébeál, vészegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.
Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel.
Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árrakkal.
Uj modern uszoda napfényes stranddal.
Fürdőidény május 15-től október 1-ig
Prospektust, felvilágosítást szívesen küld
Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T.
Fürdőigazgatóság, Buziás (Bánát)

Rádió

Vasárnap. (Augusztus 30.) Bukarest. 11 óra 45: Egyházi zene. 12 óra: A rádiózenekar hangversenye. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 10 óra 15: Tánczene. Budapest. 9 óra: Hírek, Kozmetika. 10 óra: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. 11 óra 15: Evangélikus istentisztelet. Prédikál Thoróczy Zoltán győri lelkész. Utána időjelzés, majd az első honvéd-gyalogezred zenekarának hangversenye. A hangverseny szünetében rádiókronika. Elmondja Papp Jenő. 2 óra: Gramofonzene. 3 óra: A Rádióélet gyermek játszóórája. 3 óra 30: Időszzerű gazdasági tanácsadó. 4 óra 15: Szalonzenekari hangverseny. 5 óra 15: Személyazonosság.

ITT AZ ISKOLASZEZON gondoskodik gyermekéről ITT A SILESIA olcsó szövetaclója

Elsőrendű öltönyszövetek, 3 méter, teljes hozzávalóval

LEI 650 — 850 — 1150 — 1550 — 1950 LEI

Elsőrendű felöltő vagy raglánszövetek, 2-60 méter, teljes hozzávalóval

LEI 650 — 950 — 1350 — 1850 — 2250 LEI

Egyenruhászövetekben és női kabátszövetekben nagy választék

SILESIA gyári szövetterakat Belváros, Hunyadi-utca 8. — Józsefváros, Scudjer-tér 3.

Székely Vladimír előadása. 5 óra 45: A Rádióélet rejtvenypályázata. Melyik cigányzenekar játszik és milyen nótákat? 6 óra 50: Az utolsó lovas. Komáromi János felolvasása. 7 óra 20: Weigand Tibor ének-számai. 7 óra 50: Sportesemények. 8 óra 15: Színműelőadás a stúdióból. Utána időjelzés, majd a Mándits szalonzenekar hangversenye a felsőmargitszigeti New-York étteremből. Bécs. 3 óra 15: Délutáni hangverseny. 5 óra 30: Zenekari hangverseny. 7 óra 35: Sporthírek. 7 óra 50: Keleti dalok. Kiurina Berta előadásában. 8 óra 45: Színmű előadása. 11 óra: Modern tánczene. **Langenberg.** 7 óra: A német-angol atlétikai versenyek közvetítése, a kölni stadionból. 8 óra: Zenekari hangverseny. Utána tánczene. **Prága.** 7 óra: Tamburica hangverseny. 7 óra 55: Fuvószenekar hangversenye. 9 óra: Könnyű zene. 10 óra 15: Szórakoztató zene. **Róma.** 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Tarka hangverseny, majd tánczene. **Stockholm.** 7 óra 45: Zenekari hangverseny. 10 óra 15: Katonazene. **Toulouse.** 8 óra: Vig opera. 9 óra: Szórakoztató zene. 11 óra 30: Szimfonikus hangverseny. **Varsó.** 8 óra 15: Könnyű zene. 10 óra 30: Hegedűhangverseny. 11 óra: Könnyű és tánczene.

Hétfő. (Augusztus 31.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: A rádiózenekar hangversenye. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra: Hangverseny. 9 óra 45: Mozart-áriák. 10 óra 15: Kamarazene. **Budapest.** 9 óra 15: Zenekari hangverseny. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 4 óra: Nők tanácsadója. 5 óra: Előadás. 5 óra 30: Zenekari hangverseny. 6 óra 30: Rádióamatőrök postája. 7 óra 15: Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye. 8 óra 20: Az operaház zenekarának hangversenye. Utána Bura Sándor cigányzenekarának és Szabó-Guy László jazz-zenekarának hangversenye. **Bécs.** 4 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra: Slágerdalok. 9 óra: Kamarazene. 10 óra 5: Esti hangverseny. **Langenberg.** 8 óra 45: Vigjáték előadása, majd szórakoztató zene. **Leipzig.** 7 óra 30: Szimfonikus hangverseny. 9 óra 15: Szórakoztató zene, utána tánczene. **Milánó.** 5 óra: Gramofonzene. 7 óra 20: Zenekari hangverseny. 7 óra 45: Gramofonzene. 9 óra 30: Kamarazene.

10 óra 30: Tánczene. **München.** 7 óra 30: Katonazene. 9 óra 15: Zenekari hangverseny. **Prága.** 7 óra 5: Dalok és áriák. 8 óra 30: Fuvólahangverseny. 9 óra: Zenekari hangverseny. **Róma.** 5 óra 30: Délutáni hangverseny. 8 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Könnyű és tánczene. **Stockholm.** 8 óra: Hangver-

seny. 10 óra: Szórakoztató zene. **Toulouse.** 8 óra: Dalok. 8 óra 15: Hegedűjáték. 8 óra 30: Szimfonikus hangverseny. 9 óra: Opera-áriák. 10 óra: Zenekari hangverseny. 11 óra 30: Szórakoztató zene. **Varsó.** 6 óra 20: Gramofonzene. 8 óra 30: Népszerű hangverseny. 10 óra 30: Könnyű és tánczene.

Közgazdaság

A kereskedelem jelenlegi helyzete nem alkalmas az alkalmazottak nyolc órai munkaidejének megvalósítására

A temesvári kereskedelmi és iparkamara igazgató-választmányja Baltescu János dr. elnöke mellett ülést tartott, amely többek között a kereskedelmi alkalmazottak nyolc órás munkaidejének kérdésével foglalkozott. A kereskedelmi alkalmazottak ugyanis ilyen irányban kérelmet intéztek a munkaügyi miniszteriumhoz. A kamara választmánya a Temesvári Kereskedők Egyesületének véleményével egybehangzóan úgy találta, hogy sem a kereskedelem menete, sem pedig a jelenlegi helyzet nem alkalmas a nyolc órai munkaidő bevezetésére. Ugy a kereskedők, mint az alkalmazottak érdeke azt kívánja, hogy abban az időben álljanak a közönség rendelkezésére, amikor a törvény az üzletek nyitvatartását megengedi. Hosszasan foglalkozott a választmány a K ó k a y titkár jelentése alapján a gabonaprémiüm és a Bega-hajózás kérdésével. Kókay rámutatott arra, hogy a buza ára napról-napra eszik, pedig a kiviteli jutalom éppen a buzaár nivóját akarja biztosítani. A prémium kifizetésének kérdése sok gondot okozott. Először Temesvárott fizették ki a prémiumot, azonban a gazdasági tanácsos csak azokat a vámigazolványokat ismerte el, amelyeket a zsombolyai és a temesvári vámhivatal állított ki úgy, hogy azok, akik Halmin át szállítottak, már Szatmáron voltak kénytelenek az otta-

ni Nemzeti Bank fióknál a pénzt felvenni. Utóbb azonban teljesen megszüntették a kifizetést. A kamara közbenjárásra a múlt héten Bukarestben a hátralékos hat millió lei prémiumot kiegyenlítették. A miniszterium azonban nem teljesítheti azt a kérelmet, hogy Temesvárott Erdély és a Bánság részére külön kifizetési helyet létesítsen.

Ami a Bega-hajózást illeti, az újból megindult és a kamara azt javasolta, hogy a javítási munkálatokat novemberben vagy jövő tavasszal folytassák.

Prochaska Ede alelnök szólott a kérdéshez és utalt arra, hogy a Bega-hajózás beszüntetésével mennyi kár érte a gazdátársadalmat. Ami a kiviteli prémiumot illeti, Bukarestben ismét jelentétkény összeg áll rendelkezésre úgy, hogy a kifizetés elé akadály nem tornyosul.

Brebenar Vazul az árutözsde igazgatója kifejtette, hogy Jugoszlávia egyoldaluan szüntette be a Bega-hajózást és kéri, hasson oda a kamara, hogy a jövőben bármilyen javítást csak Jugoszlávia és Románia közös elhatározásával lehessen eszközölni.

Olariu Péter súlyosnak tartja, hogy a buza ára a prémiummal együtt ma alig 160-180 lei.

Prochaska Ede közli, amennyiben a buza árának csökkenése tovább tart, úgy a prémium-

mot a jelenlegi vagononkint: tizezer leiről tizenötezer leire emelik fel.

Taran Konstantin: A végén csak azt a száz leit kapja a gazda, ami tulajdonképpen a prémium és a buzaár ingyen adja. Legjobb volna a prémiumot beszüntetni.

A választmány úgy döntött, hogy a buzaár alakulását éber figyelemmel kíséri, mire az elnök az ülést berekesztette.

Devizák árfolyama. Zürichben a lei 305.50. Párisban 15.20, Mai árfolyamok a következők: angol font 816, dollár 168, hollandi forint 67.85, dinár 2.99, francia frank 6.60, olasz lira 8.7750, cseh korona 4.9650, német márk 40, osztrák schilling 23.58, zloty 19, svájci frank 32.80, belgas (öt belga frank) 23.46. A magyar pengőt nem jegyzik.

Gabonarak magánárfolyama. A napi terményarok a Dengl és Kleinmann zabanabizományi iroda jelentése szerint a következők: buza prémiummal 210-215 lei, prémium nélkül 115-120 lei, zab 250 lei, árpa 210 lei, tengeri 250 lei, mák 1700 lei és burgonya 160 lei százkilónkint. Lencse 6 lei, lucernamag 16 lei és fehér bab 5.50-6 lei kilónkint. Az irányzat a buzában tartott.

Brailai terménytözsde. (Augusztus 29 déli zárlat). Elsősztályu buza 270, másodosztályu 262, harmadosztályu 210-220, silányabb minőségű buza 180-190 lei száz kilónkint, ab kikötő-álemás prémiummal együtt. Zab 200-215, arpa 207-220-225 lei minőség szerint, bab 262, rozs 185, tengeri 190 lei. Irányzat lanyha, vételkedv nincs, egyre fokozódó árcsökkenő tendencia.

Mozi

Moziak műsora.

Vasárnap

Belvárosi Capitol mozi: Hókusz-Pó kusz. (Beszélő film.)

Erzsébetvárosi Doina mozi: A hazátlanok.

Fórum mozi: Schmeling-Stribling bokszerküzés és az Erényesősz (Kettős műsor).

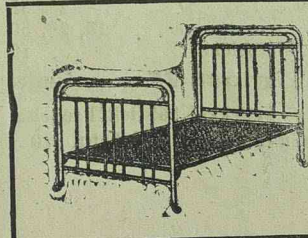
Gyárvárosi Apolló mozi: A generális (Beszélő film).

Mehalai mozi: A csavargók királya és Pat és Patachon mint divatkirályok.

Hétfő

Belvárosi Capitol mozi: Hókusz-Pó kusz. (Beszélő film.)

Gyárvárosi Apolló mozi: Monte-Cristó (Beszélő film).

Vas- és rézbutorok
mint ágyak, éjjeliszekrények, mosdók, drótmatrácok, teljes szaunatórium-, kórház-, szálloda- és lakberendezések, kertibutorok erősen redukált árakban és nagy választékban.
Bozsák M. és Fia R. T.
sodronyáru és vas-, rézbutorgyár, Temesvár-Gyár-
város, Alsó Árok u. 10. Telefon: 3-88.
Különlegesség:
szabadalmazott lánchálózat, horgonyzott acél-
rugós ágybetét.
A jónak legjobbjal (Németországi találmány)

Apróhirdetések

Házasság

32 éves vidéki özv. önálló iparosmester 2 kisebb gyermekkel, saját házzal házasságot kötne leánnyal vagy fiatal özvegy asszonnyal. Ajánlatot (ha lehet fényképpel) „Józan életű” jelígre a kiadóba kérek. (2264)

Alkalmazás

Perfekt német kisasszonyt ki a román nyelvet is bírja — háztartásban kissé segédkezne — 8 éves kisleány mellé azonnali belépésre keresek. Dr. Reitzer, IV., Begabalsor 14. l. em. (2232)

Utazó

zsombolyai és környékbeli fűszerkereskedők látogatására képviselőt keresek. Ajánlatot „Bevezetve” jelígre a kiadóba kérek. (2263)

Gyakornoknak

irodába felvétetik 3—4 középiskolát végzett fiú (leány nem). Cim a kiadóhivatalban. (2273)

Gyermekszerező

jobb német leányt keresek kisebb háztartásba. Cim a kiadóban (2277)

Állást keres

Kiszolgáló leány cukrászdába állást keres. Il., Burkus-u. 3. (2261)

Mindenes

bejáró állást keres. Cim a kiadóban. (2240)

Fiatal gyermektelen házaspár nagyobb bérházban házmesteri állást keres. Férj kitanult bádogos, vízvezeték-, gáz- és villanyszerelő, lakatos munkához is ért. Cim a kiadóban. (2234)

Felsőréssz készítő

segéd állást keres Cim a kiadóban (2247)

Házmester

azonnalra keresetlik családi házhoz, Józsefváros, Mező-sor 15 új szám. (2271)

Lakás

Belváros központjában egy különbejáratu utcai szoba fürdőszobahasználattal 2 diáklánynak esetleg ellátással kiadó. „Uriház” jelígre a kiadóba (2173)

Műhelynek

vagy raktárnak világos nagy udvari helyiség kiadó. Il., Andrásy-ut 16. Ugyanott pince is kiadó. Érdeklődni a kályhás üzletben. (1538)

Autobox

kiadó, Bem-utca 31. Telef. 8—55. (1523)

Több pincehelyiség üzletnek, műhelynek azonnal kiadó. Ill., Hunyadi-ut és Rákóczi-u. sarok. (2262)

Két ágyas

és egy ágyas szoba, csinosan butorozva különbejárattal kiadó. IV., Uri-u. 16. földszint ajtó 7. Grünfeldné (2235)

Tiszta

egyszobás lakások, villany és vízvezetékekkel kiadó. Erzsébetváros, Király-utca 65. (2213)

Szülők figyelmébe!

Szeptember 7-én kezdődik a román, német, magyar nyelvű egységes gyors- és gépirási tanfolyam BABEUNÉ AMBRUS IREN szakiskolájában. 6 hetes, 3 hónapos és 6 hónapos kurzusok. Mérsékelt tandíj. Beiratások: Erzsébetváros, Tirol-utca 78. l. em. 9.

Egy szoba-konyha éléskamra villany- és vízvezetékekkel szeptember 1-re kiadó. Ill., Mühle Vilmos-u. 19. új. (2259)

Két szobás lakás azonnal kiadó. Blaskovits-telep. Nefelejts-u. 11. ovoda mellett. (2267)

Rónáci nagyvendéglő táncterem, tekepálya, egyleti helyiségekkel és 2 szobás lakással szeptember 15-ére, esetleg korábban is kiadó. Bővebbet Alapítványi Pénztárnál I., Str. Lonovici 1. (2265)

Ujjonnan átalakított modern földszinti parkettázott utcai lakás 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamra október 1. kiadó. Ill., Hunyadi-ut 58. (2251)

Garconlakás

új, modern 2 szoba, fürdőszoba szept. 15-re kiadó. Józsefváros centrumában. Közelebbit Eichert, Bánáti Bankegyesület Dom-tér. (2270)

Két-három szobás

modern lakást keresek a gyárvarosban lehetőleg istálló vagy autógaraival. Cim a kiadóban. (2272)

Két utcai

egy kis udvari- és egy négy utcai szobából álló modern lakás kiadó. Belváros, Jenőherceg-u. 5-a. (2274)

2-3 diáklányt

teljes ellátásba felveszek. Cimeket „nyugdíjas tanárnő” jelígre a kiadóba kérek. (2210)

Kiadó

egy szobás konyhás szuterain lakás. Ill., Hattyu-u. 6. (2276)

Egyszoba

konyhás lakás azonnal kiadó. Bem-u. 31. Telef. 8—55. (1526)

Kiadó Tágas földszinti helyiségek, egyletnek, gyárnak, műhelynek, raktárnak alkalmas. Bem-utca 31. Telef. 8—55. (1525)

Adás-vétel

Modern családi ház minden kényelemmel erzsébetváros csendes utcában szabad kézből eladó Felvilágosítás szíveségből Weiszgerber-féle vendéglőben kapható. (2260)

Butorok olcsó kiárusítása helyszűke miatt Győrffi Testvéreknel, Gyárvaros, Rákási-ut 4. (732)

A franciák legőzötték a perzsákat, mert a mechanikai perzsa-szőnyegeket tartósak, szebbek és 1/3 árba kerülnek. Összekötők 600 leitől 1500 ig. Kirakataim mindenkit meggyőznek. Sternberg. (1208)

Butorok

keményfahálósobák 12.000 leitől, egyofásosobák 5500 leitől, valamint egyes butorok olcsón csakis

R. WINKLER-nél

kaphatók. Gyárvaros, 2. villamos végállomás. Bejárati Építőudvar-utca.

20 leitől 80 leig

készíték csinos és modern házi és kimenő ruhát, kötevényeket stb. Budapesti szabás! Modern varroda! Barabás, Temesvár, Józsefváros, (Str. Bratianu) Uri u. 2. l. em. 2. (2252)

Hofther és Schranz

purifikátor eladó vagy bérbeadó. Bércsök Sándor, Végvár (Tormac) (2254)

Az árak beszélnek

a nagy árzuhanást igazolják

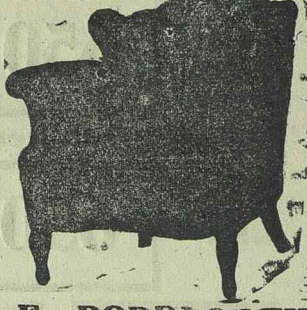
Klein Dávid áruházában

TIMISOARA, Józsefváros, Bonnáz-utca 14. a villamos mentén TELEFON 12—92. ARKIVONAT: TELEFON 12—92.

	Leitől feljebb	Leitől feljebb
Molino vászon métere	14	50
Fehér vászon sifon	18, 22, 28, 33	78, 87, 95
Lepedő vászon fehér 150 széles	60	130 150
Damast vászon 3/4	60, 70, 75	120, 150, 180
Zefier, Kanavász,	18, 20, 25, 30	55
Oxford, Ingpuplin	35, 45, 55, 70	65, 75, 86
Delin karton, festő,	25, 30, 35, 35	Cserkészing 90
Grenadin szines	30	Apacing 110, 130, 150
Grenadin fehér	45	Sporting Oxford 155
Eponge, Krepp	35	Sporting Oxford nyakkendővel 170
Batiszt fehér	22	Uriing 2 gallérral Zefir 135, 150
Batiszt szines	23	Pupling aplikált 2 gallérral 175, 190
Tuszor szines Combinera	30, 35, 50, 60	Panama Puplin I. Oxford 220, 250
Müselyem	40 leitől	Netzing 33
Divatselyem	40 leitől	Tornaing 60, 70
Crépe de chine	135 leitől	Alsónadrág rövid 35
Crépe satin	150 leitől	Alsónadrág hosszú 40
Mosóselyem mintás	50, 55, 65	Alsónadrág gombos 45, 55, 70
Seidin, Liberti	35, 45, 50	Alsónadrág hosszú gombosfehér 90 110
Klott fekete	45	Nőiing 75, 90
Klott szines	65, 80, 90	Női combiné 70, 90, 120
Watta paplan Kreton	300	Női nadrág himzett 40, selyem 70
Flanel takaró nagy 220, kicsi 90	400, 500	Zokni 9, 11, 12, 15, 18, 20
Kerti abrosz 100, virágos 120, 140	90	Zokni ujdonság 25
Törülköző rojtos	22, 25, 30	Harisnya patent kicsi 8 emelkedik
„Frotir	60	2 lei számonkint
Kenyérkendő, Pohártörő	15, 18	Női harisnya 15, 20
Nyakkendő	5, 10, 15	Női harisnya Muslin 25, 30
Nyakkendő ujdonság	25	Flórharisnya 35, 45
		Selyemharisnya 45, 90
		Zsebkendő 4, 6, 8
		Fejkendő 20, 25, 30
		Sportsapka cérna 40
		Sportsapka szövet 50, 70, 90
		Sportöv 28, 35
		Laköv 15, 20, 30
		Diszöv kiárusítás 10

Valódi Ivette selyem, gyönyörű mintákban most 75— méterje. Férfiszövet leépités — öltönyre 3 mtr. összes kellekkel 565 leitől feljebb. Nőiszövet leépités Ruhára 35 leitől, Kosztümre 75 leitől, Kabátra 110 leitől feljebb.

Tel. 206

F. PODRACZKY

Timisoara II ker., iskola-utca 10, Műbutor kárpitos special bűrbutorokra

Butor leépités!

Az összes keményfa hálók és ebédlők leépités végett áron alul eladatnak. „Germanio” Timisoara, Bonnáz-u. 15. (2074)

Építő és Beton kövező vállalkozók egy köbméter Begahomok 50 lei szállítva az épületnél. Gregor Antal, Bega 9 sz. Krisánteleti oldal. (2253)

Eladó

egy darab majdnem új, csak pár hónapig üzemben volt, két állóhengeres kompreszornélküli alacsony fordulatu 110—130 Hp. „Güldner” német gyártmányú Dieselmotor igen kedvező árban és fe tételek mellett. „Industria Economica” rt. Timisoara, Str. I. C. Bratianu 3. (1528)

Cserépkályhát

használtat veszek. NAGY Gyula I., Str. Bogdanestilor 16. (2268)

Fele áron eladó

egész új, teli hálószoba butor. Dózsa-u. 45. Erzsébetváros, földszint, az udvarban. (2259)

Házhely

mehalai villamos mentén, Tmte közelében, 170 négyzetöl, igen szép helyen, kiadó. Cim a kiadóban. (2266)

Irógép

Smidt-Premier használt, de jó karban lévő eladó. Cimeket „Olcsó de jó” jelígre a kiadóba kérek. (2206)

Nagy tizedes mérleg

eladó Kossuth-Lajcs-utca 4. földszint 2. (2275)

Külföld

Elveszett

mult heten ezüst ceruza K. L. monogrammal. Jutalom ellenében kérem leadni Dr. Hiller és Berger cégnél, Lloyd-sor 7. (702)

Jól bevezetett vállalathoz

pénzes társat keresek. Cimeket „Jó megélhetés” jelígre a kiadóba kérek. (2209)

Tauszky cég — Pozsony

Románlában tartózkodó utazóját felkérem, hogy üzleti ügyben nálam jelentkezzen. Cim a kiadóban. (4302)

Nagy raktár az összes takaréktűshelyekből

az előállítónál

Müller Konrad

Timisoara, Józsefváros Str. Gen. Foch (Fröbl-u.) 34.